

SÈRIE 1

L'examen consta de dues opcions diferenciades, cadascuna amb un text i cinc preguntes sobre el text. Les preguntes de cada opció tenen una estructura molt semblant, però hi ha, òbviament, multitud de maneres correctes de respondre-les. Les pautes que figuren a continuació pretenen unificar al màxim possible la correcció d'exàmens que es presten a solucions molt diferents. Res no pot substituir, però, l'exercici de sentit comú que requereix la decisió del corrector sobre si, i en quin grau, una resposta s'ajusta o no als principis generals que s'enuncien a continuació.

El paper de la precisió, la claredat i la correcció gramatical

En una prova de filosofia, la precisió, la claredat i la correcció gramatical són òbviament fonamentals. Els correctors hauran d'evitar, però, fer-ne una avaluació autònoma: aquests trets no poden ser avaluats independentment del contingut. Si la resposta no s'adequa en absolut al que es demana, aleshores la claredat, la precisió i la correcció gramatical no hi afegeixen cap valor. Això no vol dir que no hagin d'afectar la qualificació. Respecte al grau de precisió: aquest és part intrínseca del contingut que es vol expressar. Respecte a la claredat i la correcció gramatical, el criteri que s'haurà d'utilitzar és que, en la mesura que siguin deficientes, afecten negativament el contingut que de fet s'expressa, i, per això mateix i en aquesta mesura, han d'afectar la qualificació.

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text. (2 punts)

L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostrï que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor.** (Excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (60-100 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga parafrasi. **Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 60-100 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció A) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les 2 idees bàsiques següents:

(i) Descartes està considerant com a fals tot allò del qual és possible dubtar-ne: del que li diuen els sentits, de l'existència del seu cos, de l'existència del món material, de l'existència de Déu, i de la seva pròpia existència. .

(ii) Troba, però, una proposició de la qual no es pot dubtar: que ell existeix, perquè per dubtar i per pensar, ell ha d'existir.

Opció B) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les idees bàsiques següents:

- (i) La felicitat és desitjada, i per tant, segons Mill, desitjable i per tant un fi de la conducta
- (ii) Per a justificar que la felicitat és el fi de la conducta caldria encara mostrar que no hi ha cap altre fi (cap altra cosa que es desitgi per ella mateixa) a banda de la felicitat

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)

El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. Es tracta només que l'alumne mostri que entén el significat del terme en qüestió –i si es tracta d'un terme que pot tenir diferents significats, que mostri quin d'aquests significats és el que té en el text. Cal tenir en compte que el terme (a) de l'opció (A), i el terme (a) de l'opció (B) no tenen en el text el seu significat més habitual sinó un sentit tècnic que l'alumne ha de saber identificar. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què mostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció (A)

- a)** «extensió»: la capacitat d'ocupar espai
- b)** «quimeres»: coses que algú pretén que existeixen, però que en realitat no ho fan.

Opció (B)

- a)** «felicitat»: plaer i absència de dolor
- b)** «desitjable com a fi»: que és desitjable per ella mateixa, i no perquè permet obtenir una altra cosa

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

Tercera pregunta**Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi.** (3 punts)

L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. De vegades una exposició general correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A) Per a obtenir la màxima puntuació cal que l'estudiant expliqui:

- (i) En què consisteix l'escepticisme metòdic de Descartes en la primera meditació: és un mètode per trobar un fonament segur del coneixement.
- (ii) Alguns dels arguments pel dubte general (a vegades hem comprovat que els sentits ens enganyen, l'argument del somni, l'argument del geni maligne).
- (iii) El cogito com a prova d'una primera veritat segura.
Al respondre aquesta pregunta és important, és clar, que l'alumne mostri que ha entès que en el text Descartes NO afirma que hi ha un ésser enganyador summament poderós que l'enganya, sinó que Descartes està argumentant que *encara que hi hagués* un ésser poderós que l'enganyés Descartes podria establir la seva primera veritat: que ell (Descartes) existeix.

Opció B) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:

- (i) L'explicació del principi utilitarista, i de la noció de felicitat com a plaer i absència de dolor
- (ii) La "prova" de Mill que la felicitat general és un fi de la conducta (aquesta prova inclou, de forma crucial, el pas de la premissa que la felicitat és desitjada, a la conclusió que la felicitat és desitjable, i d'aquí a que la felicitat és un fi de la conducta)
- (iii) La justificació que tots els altres fins de conducta són part de la felicitat

Quarta pregunta

Comparar o relacionar un concepte o idea del text amb un altre. (2 punts)

S'ha de tenir en compte:

- La identificació adequada i precisa de les dues concepcions que s'han de comparar.
- El contrast pertinent dels dos termes de la comparació.

En qualsevol cas: **l'alumne és lliure de triar fer una caracterització de les dues concepcions de manera prèvia i independentment a la comparació, o fer-ne la caracterització implícita en termes de les diferències mútues. També pot escollir fer una caracterització prèvia d'una de les dues concepcions –qualsevol d'elles- i descriure l'altra per contrast.** L'estratègia escollida no pot afectar l'avaluació. Per tant, l'enunciat exacte de la pregunta s'ha d'entendre que no posa restriccions a aquesta llibertat en la resposta.

Cal tenir en compte que es demana comparar amb un únic autor. Si l'alumne compara amb més d'un autor només es tindrà en compte una de les comparacions (la més extensa).

Cinquena pregunta

Consideració raonada de l'estudiant a favor o en contra d'una tesi. (2 punts)

En aquesta pregunta l'estudiant ha d'intentar justificar la seva postura a favor o en contra de la tesi tot fent-ne una valoració personal (la resposta de l'estudiant pot també, és clar, consistir en explicar, de forma raonada, perquè de fet no està ni a favor ni en contra de la tesi).

Es tracta que l'estudiant faci l'esforç d'argumentar d'una forma personal, clara i coherent a favor o en contra de la tesi.

D'altra banda, l'acord del corrector amb la tesi defensada no pot tenir-se en compte, ni tampoc el fet que l'alumne ignori fets o arguments històricament importants.

Caldrà valorar, doncs,

- El grau de comprensió que es demostrï sobre la tesi a discutir
- La coherència de les raons que l'estudiant doni ja sigui a favor o en contra de la tesi, i la claredat de la seva exposició.

Pel que fa a l'opció (A), tot i que la pregunta admet molts tipus diferents de respostes correctes, dos possibles aspectes a valorar són: (i) que l'estudiant mostri que sap distingir entre que es conegui determinada proposició i que es tingui certesa absoluta que la proposició és vertadera; (ii) que l'estudiant s'adoni que, pel que fa a la certesa, és raonable distingir entre diferents tipus de proposicions --per exemple entre proposicions matemàtiques elementals (" $2+3=5$ ") i proposicions sobre el món físic ("París té més de 1000 habitants").

Pel que fa a l'opció (B), com en tots els altres casos aquesta pregunta és molt oberta. En particular, la pregunta pot tenir la màxima puntuació tant si, per exemple, l'estudiant se centra en la qüestió de si està justificat el pas de: "per a cada persona la seva pròpia felicitat és desitjable" a: "per a cada persona la felicitat de tots (i no sols la d'aquella persona) és desitjable"; com si l'estudiant se centra en la qüestió més general de si ell/a creu que el principi Utilitarista ("fes allò que maximitzarà la felicitat general") és adequat o no.